

K.T.S.P.Mandal's

Hutatma Rajguru Mahavidyalaya, Rajgurunagar

Department of Economics

Class:- S.Y.B.A

(DSE - 1B IV)

Subject:- Micro Economics - II

सूक्ष्म अर्थशास्त्र (II)

Semester – IV

Assi.Prof.Dhanapune S.V.

Unit No1.

खर्च व प्राप्ती

COST AND REVENUE

1.1 खर्चाच्या संकल्पना व प्रकार

Concepts and Types of Cost

1.1.1 प्रत्यक्ष/लेखांकन खर्च आणि आर्थिक खर्च

Direct/Accounting Cost and Economic Cost

1.1.2 संधी/वैकल्पिक खर्च Opportunity Cost

1.1.3 व्यक्त खर्च व अव्यक्त खर्च Explicit Cost and Implicit Cost

1.1.4 वाढीव खर्च व बुडीत खर्च Incremental Cost and Sunk Cost

1.1.5 ऐतिहासिक खर्च व बदली खर्च Historical and Replacement

1.1.6 भूतकालीन खर्च व भविष्यकालीन खर्च Past and Future Cost

1.1.7 खासगी खर्च आणि सामाजिक खर्च Private and Social Cost

1.2 एकूण खर्च, सरासरी खर्च व सीमांत खर्च

Relation Between Total Cost,Average Cost and Marginal Cost

1.3 खर्च वक्रांचे वर्तन

Behaviour of Cost Curves

1.3.1 अल्पकालीन खर्च वक्र वर्तन विश्लेषण

Short Run Cost Curve Behaviour Analysis

1.3.2 दीर्घकालीन खर्च वक्र वर्तन विश्लेषण

Long Run Average Cost Curves Behaviour Analysis

1.4 प्राप्ती संकल्पना : अर्थ व महत्व **Meaning & Importance of Revenue Concepts**

1.4.1 एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्ती
Total Revenue(TR) Average Revenue(AR) ,
Marginal Revenue(MR)

1.4.2 एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्ती
यामधील संबंध
Relationship Between Total Revenue(TR)
Average Revenue(AR) , Marginal
Revenue(MR)

Unit No 2

बाजार संरचना

(Market Structure)

2.1 बाजाररचनेचा अर्थ आणि बाजाराचे वर्गीकरण

Meaning and Classification of Market Structure

2.2 पूर्ण स्पर्धा : अर्थ, वैशिष्ट्ये, उद्योगसंस्था व उद्योगाचे अल्प काळातील आणि दीर्घकाळातील समतोल

(Pefect Competition : Meaning, Characteristics, Equilibrium of Firm and Industry in Short Run and Long Run)

2.2.1 पूर्ण स्पर्धेत उद्योगसंस्था व उद्योगाचे अल्पकालीन समतोल

2.2.2 पूर्ण स्पर्धेत उद्योगसंस्था व उद्योगाचे दीर्घकालीन समतोल

2.3 मक्तेदारी : अर्थ, वैशिष्ट्ये, अल्प आणि दीर्घकाळातील समतोल

Monopoly : Meaning Characteristics Short-run and Long –run Equilibrium, Price Discrimination

2.3.1 मक्तेदारीतील अल्पकालीन समतोल

2.3.2 मक्तेदारीतील दीर्घकालीन समतोल

2.3.3 मूल्यभेद

2.4 मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा : अर्थ, वैशिष्ट्ये, उद्योगसंस्था
उद्योगाचे अल्प आणि दीर्घ काळातील समतोल, विक्री
खच अतिरिक्त क्षमता

**Monopolistic Competition : Meaning,
Characteristic, Short-Run and Long – Run
Equilibrium of Firm and Industry, Selling Cost**

**2.4.1 मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचे
अल्पकालीन समतोल**

**2.4.2 मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचे
दीर्घकालीन समतोल**

2.4.3 विक्रीखर्च, अतिरिक्त क्षमता

2.5 अल्पविक्रेताधिकार : अर्थ व वैशिष्ट्ये

Oligopoly : Concept and Features

2.6 द्विविक्रेताधिकार : अर्थ व वैशिष्ट्ये

Duopoly : Concept and Features

Unit No 3

घटक किमती

FACTOR PRICING

**3.1 विभाजनाचा किंवा वाटणीचा सीमांत उत्पादकता
सिद्धान्त Marginal Productivity Theory of
Distribution**

**3.2 खंड : अर्थ, रिकार्डोचा खंड सिद्धान्त, खंडाचा आधुनिक
सिद्धान्त, आभास खंडाची संकल्पना**
**Rent : Meaning, Ricardian Theory of Rent,
Modern Theory of Rent, Concept of Quasi Rent**

3.3 मजुरी/वेतन Wages

3.3.1 मजुरी/वेतन : अर्थ आणि प्रकार Meaning and Types of Wages

- a) किमान/ न्यूनतम वेतन Minimum Wages
- b) पैशातील/चलनी/सौद्रिक/नामसात्र वेतन Money Wages
- c) वास्तविक/वास्तव वेतन Real Wages
- d) निर्वाह वेतन Subsistence Wages
- e) योग्य/वाजवी/रास्त/न्याय वेतन/ मजुरी Fair Wages

3.3.2 श्रमाचा पाठीमागे झुकणारा पुरवठा वक्र Backward Bending Supply Curve of Labour

3.3.3 वेतन निर्धारणात सामुदायिक सौदाशक्तीची भूमिका Role of Collective Bargaining in Wage Determination

3.4 व्याज : अर्थ, व्याजाचा कर्जाऊ रकमा निधी सिद्धान्त, व्याजाचा रोखता पसती सिद्धान्त Interest : Meaning, Loanable Fund Theory, Liquidity Preference Theory

**3.5 नफा : अर्थ, नफ्याचा धोका आणि अनिश्चितता
सिद्धान्त, नफ्याचा गतिशीलता सिद्धान्त, नफ्याचा
नवप्रवर्तन सिद्धान्त**

**Profit : Meaning, Risk and Uncertainty
Theory of Profit, Dynamic Theory of Profit,
Innovation Theory of Profit**

Unit No. 4

कल्याणकारी अर्थशास्त्राची ओळख

(Introduction to Welfare Economics)

4.1 कल्याणकारी अर्थशास्त्र : अर्थ आणि व्याख्या

Introduction to welfare Economics

4.1.1 कल्याणकारी अर्थशास्त्राचा अर्थ

Welfare Economics : Meaning and Definitions

4.1.2 कल्याणकारी अर्थशास्त्राच्या व्याख्या

Welfare Economics : Definitions

4.1.3 कल्याणकारी अर्थशास्त्राची वैशिष्ट्ये

Welfare Economics :

4.2 पिगू यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र Pigovian Welfare Economics

4.2.1 पिगू यांच्या कल्याणाच्या अर्थशास्त्राचे मूल्यमापन व टीका

Evaluation & Critique of Pigu's Economics
of Welfare

4.3 कल्याणकारी अर्थशास्त्राविषयी अमर्त्य सेन यांचे विचार Thought of Amartya Sen on Welfare Economics

Thank
You

